

FÖRFRÅGNINGSUNDERLAG FÖR:

**”Konsultuppdraget för genomförandet av Höje å
åtgärdsprogram etapp 2 (2019-2021)”**

KONSULTUPPDRAG

ADMINISTRATIVA FÖRESKRIFTER

Lund 2018-06-18

B BESTÄLLARINFORMATION**B1 ORIENTERING OM BESTÄLLARENS VERKSAMHET**

Höje å vattenråd är ett forum för de som har behov av och intresse för att vårda och värna vattendrag, sjöar och grundvatten inom Höje å avrinningsområde. Vattenrådet startade sin verksamhet 2010-01-01 genom en ombildning av Höje å vattendragsförbund. Tekniska förvaltningen i Lunds kommun ansvarar för administration och projektledning av vattenrådet. Medlemmar i vattenrådet är kommunerna i området samt bl a VA SYD, intresseorganisationer, markägare, verksamhetsutövare och dikningsföretag. Vattenrådets verksamhet omfattar i dagsläget åtgärdsprogram, vattenförvaltning, recipientkontroll samt reparation och underhåll av anlagda dammar och våtmarker.

Styrelsen för Höje å genomför vattenrådets verksamhet och utser en beredningsgrupp och en dagvattengrupp som består av tjänstemän från Lund, Svedala, Staffanstorps och Lomma kommuner samt VA SYD. Mellan beredningsgruppen och styrelsen finns ett arbetsutskott bestående av ordförande och vice ordförande i vattenrådet, politiska representanter för Lomma och Staffanstorps kommuner, vattenrådets samordnare samt ordföranden i berednings- respektive dagvattengruppen. Arbetsutskottet bereder ärenden från beredningsgruppen till styrelsen. Beredningsgruppen bereder ärenden till styrelse och arbetsutskott. Vattenrådets samordnare står i nära kontakt med konsulten som arbetar med det praktiska genomförandet av åtgärdsprogram och recipientkontroll. Konsulten sköter kontakt med markägare, Länsstyrelsen (samråd, anmälningar, dispenser m m), entreprenörer m fl för att kunna genomföra projektet. Det är dock viktigt att beställaren är delaktig och har insyn i konsultens arbete för att ha en överblick av arbetet.

B3 ORIENTERING OM PROJEKTET**Bakgrund**

Lunds, Lomma, Staffanstorps och Svedala kommuner har ett samarbetsavtal om vattenvårdande åtgärder i Höje å avrinningsområde. Avtalet sträcker sig från 2015-01-01 till 2021-12-31. Till avtalet är ett åtgärdsprogram kopplat. Målen med åtgärdsprogrammet är att öka landskapets vattenhållande förmåga, minska övergödning samt öka möjligheterna till rekreation och biologisk mångfald. Åtgärderna i åtgärdsprogrammet består av "traditionella" vattenvårdsåtgärder såsom anläggning av våtmarker och fördröjningsmagasin för vatten, vattendragsrestaurering och fiskevårdsåtgärder, rekreation och biologisk mångfald, men det ingår även nyare typer av åtgärder såsom filteranläggningar för att fånga fosfor och tvåstegsdiken. Åtgärdsprogrammet är även öppet för genomförande av nya typer av åtgärder som är i linje med målen i programmet.

Totalbudgeten för åtgärdsprogrammet under de tre år som upphandlingen avser beräknas till ca 19 Mkr. Av detta är ca 12,5 Mkr kommunala medel och resterande ca 5-6 Mkr beräknas att utgöras av olika typer av annan, främst statlig, medfinansiering.

Beräkningar från genomförda etapper av Höjeåprojektet visar, som en riktlinje, att konsultarvodet brukar ligga på ca 18-25% av projektets totala budget.

B4 BESTÄLLARENS ORGANISATION FÖR PROJEKTET

Styrelse

Styrelsen för Höje å vattenråd är beslutande organ och består av politiska representanter från medlemskommunerna, samt representanter för areella näringar/markägare, dikningsföretagen, företag/industrier i avrinningsområdet samt ideella natur- och fiskevårdsorganisationer. Vattenrådets styrelse ansvarar för att ta fram förslag till budget, arbetsplan och årsredovisning som läggs fram för årsstämman. Upphandlad konsult är adjungerad till styrelsen.

Arbetsutskott

Arbetsutskottet består av ordförande och vice ordförande i Höje å vattenråd, Lomma och Staffanstorps kommuns ordinarie ledamot i styrelsen, ordföranden i berednings- respektive dagvattengruppen samt vattenrådets samordnare. Arbetsutskottet bereder ärenden från berednings- och dagvattengruppen till styrelsen.

Berednings/dagvattengrupp

Bereder ärenden till styrelsen och består av tjänstemän från Lund, Staffanstorp, Svedala och Lomma kommuner samt från VA SYD. Även vattenrådets samordnare är med i berednings/dagvattengruppen. Upphandlad konsult deltar i princip på alla möten med berednings/dagvattengruppen.

B4.2

Beställare

Höje å vattenråd
Tekniska förvaltningen
Lunds kommun
Box 41
221 00 LUND

B4.21

Beställarens ombud

Jonas Johansson
E-post: jonas.johansson@lund.se
Telefon: 046 - 359 68 50

B4.22

Beställarens handläggare

Jonas Johansson
E-post: jonas.johansson@lund.se
Telefon: 046-359 68 50

U UPPHANDLINGSFÖRESKRIFTER

U1 FORMER FÖR UPPHANDLING

U1.1 Upphandlingsförfarande

Lagen om offentlig upphandling gäller för upphandlingen.
Upphandling sker genom öppet förfarande.

U1.2 Uppdragsform

Konsultuppdrag.

U1.3 Ersättningsform

Ersättning utgår med rörligt arvode med takarvode.

U1.4 Särskilda upphandlingsförutsättningar

Uppdraget beräknas pågå från 2019-01-01 t o m 2021-12-31. Kontrakt beräknas att skrivas under hösten 2018.

Höje å vattenråd förbehåller sig rätten att avbryta upphandlingen om anbud ej understiger budgeterade medel för upphandlingsföremålet, alternativt om annat EG-rättsligt eller enligt svensk rättspraxis sakligt skäl för avbrytande av upphandlingen föreligger.

Därutöver förbehåller sig Höje å vattenråd rätten att avbryta upphandlingen om förutsättningarna för densamma väsentligen förändras genom politiska beslut, myndighetsbeslut och/eller andra förändrade förutsättningar som ligger utanför vattenrådets kontroll

Vattenrådet förbehåller sig rätten att tillsammans och i samförstånd med upphandlad konsult fördela om arbetstid mellan olika delmoment/ åtgärds-kategorier inom uppdraget om det skulle visa sig att det är svårt att tillgodogöra sig extern finansiering till en viss typ av åtgärd eller om det av olika anledningar skulle visa sig vara omöjligt att genomföra en viss typ av åtgärder.

Inga av de föreslagna åtgärderna är förankrade hos markägare i det aktuella området varför nödvändiga kontakter och förhandlingar med markägare inklusive tecknande av avtal ingår i uppdraget.

Vattenrådet förbehåller sig rätten att utvärdera och handla upp "Reparation och underhåll" samt "Entreprenadkontroll och besiktning" separat.

U2 FÖRFRÅGNINGSUNDERLAG**U2.2 Förteckning över förfrågningsunderlag**

Förfrågningsunderlaget består av följande handlingar:

- *Detta förfrågningsunderlag daterat 2018-06-18*
- *Bilaga 1: Excelfil för ifyllande av kompetens och erfarenhet.*
- *Bilaga 2: Samarbetsavtal beträffande Höje å åtgärdsprogram 2015-2021*
- *Bilaga 3: Höje å åtgärdsprogram 2019-2021*
- *Bilaga 4: Höje å fiskevårdsplan 2000*
- *Bilaga 5: Höje å - Landskapsvårdsplan 2007*
- *Bilaga 6: Höje å – Inventering av vandringshinder 2013*
- *Bilaga 7: Avtalsmall för åtgärdsarbete i Höje å*
- *Bilaga 8: Utredning om beräkning av markersättning*

Alla handlingar finns på vattenrådets hemsida:

www.hojea.se

På vattenrådets hemsida finns även mycket annan information som anbudsgivare kan ta del av för att orientera sig mer om Höje å och för att få en djupare bakgrund till uppdraget. Den informationen ingår dock inte i förfrågningsunderlagets formella handlingar.

U2.3 Beställarens kompletteringar under anbudstiden

Inga handlingar är planerade att tillföras förfrågningsunderlaget under anbudstiden.

För det fall att kompletteringar ändå görs, t ex genom beställarens svar på frågor under anbudstiden, meddelas dessa som kompletteringar på annonsens webbplats samt på www.hojea.se

Meddelanden om kompletteringar utgör del av förfrågningsunderlaget.

Det åligger varje anbudsgivare, oavsett hur förfrågningsunderlaget erhållits, att under anbudstiden bevaka eventuella kompletteringar. Detta kan ske genom att anbudsgivare innan anbudstidens utgång meddelar sin e-postadress till beställarens handläggare.

Endast skriftligt lämnade kompletteringar är bindande för beställaren.

U2.4 Frågor under anbudstiden

Frågor under anbudstiden ställs skriftligen via e-post till vattenrådets samordnare.

E-post: jonas.johansson@lund.se

Beställaren lämnar skriftligt svar på inkomna frågor samtidigt till alla anbudsgivare genom att lägga ut svaren som en komplettering till

förfrågningsunderlaget på www.hojea.se samt på annonsens webbplats. Det är varje anbudsgivares ansvar att hålla sig uppdaterade om eventuella kompletteringar. Under semestertid kan svar på frågor dröja längre än normalt.

U2.5 Oklarheter eller fel i förfrågningsunderlaget

Eventuella oklarheter eller fel i förfrågningsunderlaget skall påtalas genom meddelande till beställarens handläggare så snart som möjligt efter upptäckt. Efter anbudstidens utgång kan inte förfrågningsunderlaget kompletteras om det inte kan ske utan särbehandling och/eller konkurrensbegränsning.

U3 ANBUDSGIVNING

Ersättning för anbudsräkning utgår ej.

U3.1 Anbuds form och innehåll

Anbud skall vara skrivet på svenska och lämnas i ett förseglat kuvert. Priset i anbudet skall anges exklusive mervärdesskatt.

Anbud skall innehålla:

- 1. Ett gemensamt timarvode för hela uppdragsorganisationens arbete. Det angivna timarvodet ska vara det timarvode som den konsultorganisation som tilldelas uppdraget fakturerar beställaren för utfört arbete.*
- 2. Uppgift om ansvarig projektledare och övriga medarbetare samt eventuella underkonsulter med angivna kvalifikationer av relevans för uppdraget.*
- 3. Förteckning över och beskrivning av relevant erfarenhet och kompetens projektorganisationen och dess ingående medarbetare har av relevans för uppdraget*
- 4. Ifyllt bifogad excel-fil (Bilaga 1) beträffande erfarenhet och kompetens.*
- 5. Styrkande av skallkraven på anbudsgivare under U5.2.2.3.*

Samtliga omkostnader skall ingå i anbudet. Angett timarvode ska gälla hela projektorganisationen samt även eventuella tilläggsbeställningar.

Skulle det visa sig att något projekt behöver tillståndsprövas i Mark- och Miljödomstolen för att kunna genomföras handlas detta uppdrag upp separat som en tilläggsbeställning till grunduppdraget, till samma timpris som grunduppdraget.

Anbudsgivare skall vara beredd att inför vattenrådets berednings/ dagvattengrupp presentera anbudets innehåll och förslag till upplägg av genomförandet av uppdraget.

Beställaren förbehåller sig rätten att handla upp momenten "Entreprenad-kontroll och besiktning" samt "Reparation och underhåll" separat.

U3.2 Anbudstidens utgång

Anbud skall vara beställaren tillhanda senast 2018-09-14.

U3.3 Anbuds giltighetstid
Anbud skall vara bindande t o m 2018-12-31.

U3.4 Adressering
Anbud sänds till: Höje å vattenråd
Tekniska förvaltningen
Lunds kommun
Box 41
221 00 LUND

Anbud i förseglat kuvert skall vara märkt:
"ANBUD KONSULTUPPDRAG – Höje å åtgärdsprogram etapp 2 (2019-2021)"

Anbud via e-post eller fax tas inte emot.

U4 ANBUDSÖPPNING
Samtliga anbud, inkomna innan anbudstidens utgång, kommer att öppnas vid ett protokollfört möte vid Tekniska förvaltningen, Lunds kommun

U5 ANBUDSPRÖVNING

U5.1 Genomförande av anbudsprövningen
Anbudsprövningen kommer att ledas av beställarens ombud. Styrelsen eller arbetsutskottet, på delegation från styrelsen, för Höje å vattenråd beslutar på rekommendation av beställarens ombud om tilldelning av uppdraget.

U5.2 Prövning av anbudsgivare
Beställaren kommer att förkasta ett anbud om anbudsgivaren inte fullgjort sina skyldigheter avseende svenska skatter och/eller sociala avgifter. Kravet på att ha fullgjort skyldigheter på detta område gäller även eventuella underleverantörer i alla led.

U5.2.2.3 Teknisk och yrkesmässig förmåga och kapacitet
Krav på anbudsgivare på övergripande organisationsnivå
Anbudsgivande företag eller sammanslutning av företag skall:

- *Ha en sådan övergripande teknisk förmåga och personell kapacitet att uppdraget kan genomföras fackmannamässigt och på ett sådant sätt som beställaren skäligen kan förvänta sig.*
- *Ha minst 5 års erfarenhet av liknande uppdrag*
- *Ha en för uppdraget relevant övergripande organisation med dokumenterad biologisk/ekologisk/limnologisk, hydrologisk samt vatten-och miljöjuridisk kompetens*

Krav på anbudsgivares uppdragsorganisation
Anbudsgivande företag eller sammanslutning av företag skall:

- *Ha sådan samlad kompetens och erfarenhet i uppdragsorganisationen att uppdraget, i alla delar, såsom det definieras i detta förfrågningsunderlag, kan utföras fackmannamässigt och i enlighet med vad beställaren skäligen kan förvänta sig*
- *Ha en uppdrags/projektledare som har erfarenhet av att driva projekt av likande art och omfattning*

Samtliga ovan ställda krav måste styrkas tydligt av anbudsgivaren så att beställaren på ett enkelt sätt kan utläsa de erfarenheter och den kompetens som anbudsgivaren vill tillgodoräkna sig. Ett exempel på tydlighet är att om en person i uppdragsorganisationen vill tillgodoräkna sig en erfarenhet och kompetens som man tillgodogjort sig i ett projekt måste den aktuella personens roll och arbete i projektet tydligt redovisas. Det räcker således inte med att enbart redovisa att personen i fråga deltagit i projektet för att man ska kunna tillgodoräkna sig erfarenhet och kompetens.

U5.3 **Prövning av anbud**

Beställaren kommer att anta det anbud som uppfyller skallkraven i **U5.2.2.3** och som bedöms mest fördelaktigt med hänsyn taget till samtliga omständigheter som innefattas av prövningen.

Beställaren förbehåller sig rätten att enligt 12 kap. 3§ LOU förkasta onormalt låga anbud.

Vid prövningen av inkomna anbud kommer följande kriterier att utvärderas:

1. *Timarvode*
2. *Kompetens och erfarenhet*

Utvärderingskriterierna poängsätts på skalan 1 – 5 och de har samma betydelse i utvärderingen.

	Hög	Låg
Poängstruktur	5	1

Tabell 1. Poängstruktur

Utvärderingskriterium	Viktning
Timarvode	50 %
Kompetens och erfarenhet av liknande projekt	50 %

Tabell 2. Viktning av utvärderingskriterierna

Timarvode

Poäng för kriteriet "Timarvode" räknas fram enligt formeln "lägsta lämnat timarvode / den aktuella anbudsgivarens timarvode *5".

Exempel 1 på beräkning av poäng för kriteriet timarvode:

Lägsta lämnat timarvode av någon anbudsgivare: 700 kr / timme

Aktuell anbudsgivares lämnade timarvode: 700 kr / timme

$$700/700 * 5 = 5$$

D v s den anbudsgivare som lämnar det lägsta anbudet erhåller 5 poäng.

Exempel 2 på beräkning av poäng för kriteriet timarvode:

Lägsta lämnat timarvode av någon anbudsgivare: 700 kr / timme

Aktuell anbudsgivares lämnade timarvode: 800 kr / timme

$$700/800 * 5 = 4,375$$

D v s den anbudsgivare som lämnar anbud på 800 kr per timme erhåller således 4,375 poäng.

Kompetens och erfarenhet

Kriteriet "Kompetens och erfarenhet" avser dels den samlade kompetens av relevans för uppdraget och dels den erfarenhet av tidigare projekt som är av relevans för uppdraget som den av anbudsgivaren angivna uppdragsorganisationen har.

Med relevanta tidigare projekt avses genomförande av större vattenvårdsprojekt där utredningar med koppling till översvämningar, fördröjning/magasinerings och rening av vatten samt dikningsföretag ingått tillsammans med alla ingående nödvändiga arbetsmoment med koppling till anläggning av dammar/våtmarker, restaurering av vattendrag samt andra vattenvårdande åtgärder (se A2.4) som genomförts i miljöförbättrande syfte i jordbrukslandskapet och eller tätortsnära.

Om en person i den offererade uppdragsorganisationen har deltagit i ett större projekt där för det aktuella uppdraget relevanta arbetsuppgifter utförts, behöver personens roll, det vill säga vad personen i fråga exakt har arbetat med i projektet, beskrivas tydligt för att det ska kunna tillgodoräknas som en merit/erfarenhet i utvärderingen.

Om flera personer i den offererade projektorganisationen som har en efterfrågad erfarenhet och/eller kompetens betraktas detta som en fördel i utvärderingen av inkomna anbud jämfört med om t ex endast en person har erfarenheten/kompetensen. Projektorganisationen anses ha större förmåga att genomföra uppdraget då man är mindre känslig mot t ex frånvaro hos nyckelpersoner om flera personer i en organisation har en viss typ av erfarenhet.

Inkomna anbud, som uppfyller ovan ställda krav (U5.2.2.3), kommer utvärderas och poängsättas med avseende på "Kompetens och erfarenhet". Högsta poäng en anbudsgivare kan erhålla i utvärderingskriteriet "Kompetens och erfarenhet" är 5 poäng ner till som lägst 1 poäng. Inom kriteriet "Kompetens och erfarenhet" utvärderas och poängsätts (1-5 poäng) ett antal områden (se nedan). Flera anbudsgivare kan uppnå högsta (5 p) inom ett område.

Uppdragsorganisationens kompetens och erfarenhet inom de områden som ska poängsättas måste styrkas av anbudsgivaren för att kunna utvärderas och poäng ska kunna sättas. Detta sker genom att anbudsgivaren under respektive område redovisar dels projektorganisationens samlade kompetens och erfarenhet inom det aktuella

området, redovisar vilka personer inom projektorganisationen som har respektive kompetens och erfarenhet samt anger referenser av relevans för att styrka kompetens och erfarenhet. Uppdragsorganisationens och de ingående personernas kompetens och erfarenhet kan, för att bli överskådlig, med fördel sammanställas i den excel-fil (se bilaga 1 till detta förfrågningsunderlag) som bifogas detta förfrågnings-underlag. Den ifyllda excelfilen kan bifogas anbudet på ett usb-minne eller liknande.

Olika erfarenheter och kompetens har olika betydelse för uppdraget delas därför in i tre olika kategorier beroende på hur viktiga de är för genomförandet av uppdraget. Tilldelade poäng för erfarenheter och kompetens inom område 1 multipliceras med en faktor 3, inom område 2 med en faktor 2 och inom område 3 med en faktor 1 (se nedan).

Inom området "Praktiskt vattenvårdsarbete" behöver kompetens/erfarenhet av de ingående åtgärdstyperna (se A2.4 nedan) styrkas i detalj för att kunna tillgodoräknas i utvärderingen. Även kompetens och erfarenhet inom övriga områden behöver styrkas på lämpligt sätt.

Poängen för de olika områdena summeras och delas med 16 för att få fram ett medelvärde som används i utvärderingen. Följande områden kommer att poängsättas:

Område 1 (poäng multipliceras med en faktor 3)

Praktiskt vattenvårdsarbete - Projektledning och praktisk erfarenhet av att driva och genomföra större och omfattande vattenvårdsprojekt av de i uppdraget ingående åtgärdstyperna (se A2.4) inklusive alla för genomförandet ingående arbetsmoment, d v s markägarkontakter, projektering, samråd, anmälningar, dispenser, tillstånd, ansökningar om extern finansiering, upphandling av entreprenad (enligt LOU), kontroll av entreprenad, besiktning av entreprenad m m.

Område 2 (poäng multipliceras med en faktor 2)

Hydrologisk kompetens – Praktisk och teoretisk kunskap om bl a vattendrags, sjöars och våtmarkers hydrologi.

Vatten- och miljöjuridisk kompetens – Teoretisk kunskap samt kunskap om hur t ex vattenverksamhet, dikningsföretag, strand-, art- och biotopskydd m m hanteras i samband med genomförande av vattenvårdsåtgärder.

Mark- och miljödomstolen – Praktisk erfarenhet av att driva för projektet relevanta tillståndsansökningar till och i Mark- och miljödomstolen.

Avrinningsområdet – Allmän kännedom om avrinningsområdet samt mer detaljerad kännedom om vattenförhållanden och andra faktorer som påverkar vatten och vattenvårdsarbete i Höje å avrinningsområde.

Limnologisk kompetens – Praktisk och teoretisk kunskap om reningsprocesser, kemi, biologi, ekologi och funktion hos limniska ekosystem

Område 3 (poäng multipliceras med en faktor 1)

Markavvattnings formell kompetens – Genomförda kurser, utbildningar eller liknande. Med formell kompetens inom markavvattning avses i första hand Jordbruksverkets kurs "Behörighetsutbildning till sakkunnig i markavvattning", eller annan kurs som kan anses likställas med Jordbruksverkets kurs.

Markavvattnings praktisk kompetens – Genomfört praktiskt vattenvårdsarbete, konsultuppdrag, utredningar, omprövning av dikningsföretag eller liknande uppdrag med koppling till markavvattnings.
Agronomisk kompetens - Genomförda utbildningar, kurser eller liknande inom området och/eller kompetens på området tillgodogjord genom praktiskt arbete inom området.

U5.4 Meddelande om beslut efter anbudsprövning

Anbudsgivare, vars anbud inte antagits, kommer att underrättas via e-post.

U6 BESTÄLLNING

En beställningsskrivelse, undertecknad av behöriga firmatecknare för båda parter, kommer att gälla som kontrakt för uppdraget. Beställningen hänvisar till detta förfrågningsunderlag och anbudsgivarens anbud.

A AVTALSFÖRESKRIFTER

För uppdraget gäller Allmänna Bestämmelser för Konsultuppdrag inom arkitekt- och ingenjörsverksamhet (ABK 09) om ej annat anges i dessa administrativa föreskrifter.

A1 PARTERNAS FÖRHÅLLNINGSSÄTT

A1.1 Uppdragsgenomgångar

Uppdragsgenomgångar genomförs kontinuerligt under projektiden.

A1.2 Förmåga

Konsulten skall ha kunskap om och erfarenhet av de arbetsmoment som krävs för projektets genomförande enligt vad som anges i U5.3.

A1.3 Ansvar, befogenheter

Uppdraget utförs i enlighet med det arbetssätt som beställarens ombud och konsulten kommer överens om i samband med projektstart samt i enlighet med vattenrådets delegations och arbetsordning (<http://hojea.se/Organisation.htm>).

A1.6 Sekretess

Själva upphandlingsprocessen är sekretessbelagd tills beslut har fattats och anbudsgivarna meddelats. Därefter anses alla handlingar i upphandlingsprocessen, inklusive inkomna anbud, vara offentliga.

A2 UPPDRAGETS OMFATTNING

A2.4 Precisering av uppdragets omfattning

Åtgärdsarbetet ska genomföras i enlighet med "Höje å åtgärdsprogram 2015-2021" samt för "Höje å åtgärdsprogram - Åtgärdsförslag för etapp 2 (2019-2021)". Uppdraget består av maximalt 5 500 konsulttimmar. Till följd av osäkerheter i extern finansiering av åtgärder och en osäkerhet beträffande vilka vattenvårdsåtgärder det går att komma fram med förbehåller sig vattenrådet

att under projektets lopp avgöra hur många timmar som ska användas i projektet. Vattenrådet kommer dock minst att använda sig av 3 000 av de för projektet upphandlade timmarna.

Det ankommer på konsulten att svara för det praktiska genomförandet av projektet. Konsulten skall ge berednings/dagvattengrupp förslag till konkreta åtgärder samt driva utvalda objekt fram till deras färdigställande.

Åtgärderna som ska försöka genomföras är inte förankrade hos berörda markägare varför nödvändiga kontakter och förhandlingar med markägare inklusive tecknande av avtal ingår i uppdraget. Vidare ingår alla de arbetsmoment som krävs för att genomföra projektet, d v s planering, projektering, genomförande av entreprenad (utförandeentreprenad; upprättande av förfrågningsunderlag, annonsering, inhämtande av anbud m m), samråd, ansökan om medel för miljöinvestering eller annan extern finansiering samt entreprenadkontroll och besiktning. Även medverkan vid informationsinsatser gentemot intresseorganisationer/allmänheten, samt att ta fram en slutrapport för etappen ingår. Slutligen skall konsulten dokumentera respektive objekt och efter färdigställandet överlämna den samlade dokumentationen (datafiler) inklusive projekteringshandlingar och annat arbetsmaterial till beställaren.

Uppdraget omfattar följande typer av åtgärder:

Våtmarker, fördröjningsmagasin för dagvatten samt bevattningsdammar
Våtmarker, dammar och magasin för dagvatten anläggs för att fördröja flöden, reducera näringsämnen och förorenade ämnen samt tillhandahålla vatten för bevattning. Våtmarker är fortfarande en av de åtgärder som anses som mest kostnadseffektiv för att minska transport av kväve och fosfor. Miljönyttan med våtmarker och dammar är också sedimentation av t ex partiklar och metaller och nedbrytning av bekämpningsmedelsrester. Andra positiva effekter kan vara ökad biologisk mångfald, förbättrade rekreationsmiljöer eller flödesutjämning (se nedan). Även om det har skapats ca 120 ha dammar och våtmarker under Höjeåprojektet samt under första etappen av Höje å åtgärdsprogram är det bara en liten del av de våtmarker som fanns i området innan utdikningen. Många av de enklaste lägena för anläggning av dammar och våtmarker i Höje å avrinningsområde har redan anlagts inom tidigare åtgärdsarbete. Förutsättningarna och intresset för anläggning varierar dock mycket över tiden varför det är viktigt fortsätta leta efter lämpliga lägen för anläggning av dammar och våtmarker. Anläggningen bör styras till områden som är strategiska ur närings- och biologisk mångfaldssynpunkt. Varje anläggning förutsätter markägarens intresse och ska prövas med avseende på kostnadseffektivitet.

Reglerad dränering

Genom att sätta reglerbara brunnar i befintliga täckdikningssystem kan man genom reglering av vattennivåerna i dräneringssystemet minska både kväve och fosforförlusterna från ett åkerfält och samtidigt få en bättre skörd eftersom man kan bevattna grödan underifrån.

Anpassade skyddszoner

Skyddszoner kan anläggas för många olika syften och med en genomtänkt planering kan dessa få flera funktioner i landskapet. *Anpassade skyddszoner* placeras där de gör störst nytta för ett specifikt syfte t ex där det går att samla upp dräneringsvatten, där marken lutar mycket, där det finns extra värdefulla livsmiljöer i ett vattendrag eller där det finns behov av gröna korridorer i landskapet.

Reningsfilter för näringsämnen

Reningsfilter kan utgöras av t ex kalkfilterdiken, kalkfilter eller kvävemurar. Filtren kan anläggas anslutning med täckdikningssystem eller i kombination med fosfordammar. I försök har en reningsgrad påvisats på mellan 50-80 % av fosforhalten i avrinnande vatten.

Trädriddåer och annan vegetation längs vattendrag

Vid vattendragen är trädbevuxna skyddszoner ofta positiva för fisk och bottenlevande djur, särskilt på sträckor med stenig och grusig botten då trädens skugga håller ner vattentemperaturen. Skuggande träd kan även bidra till att minska igenväxning av ett vattendrag vilket kan minska behovet av rensning. Träd och buskar kan även gynna landlevande djur i det ofta trädfattiga jordbrukslandskapet, bl a genom att skapa spridningskorridorer i landskapet. För att ge maximal skuggeffekt bör planteringarna göras på vattendragens syd- och västsidor. Ur skötselsynpunkt är det viktigt att lämna ena sidan av vattendraget fritt från träd för att säkra tillträde för maskiner. Vid all plantering ska endast arter som förekommer naturligt användas.

Restaurering av rätade och/eller kulverterade vattendrag

Många sträckor av vattendragen i Höje å avrinningsområde är kulverterade och/eller uträtade vilket leder till en onaturlig hydrologi med snabba flöden av vatten. Att restaurera vattendrag kan ge en mer naturlig hydrologi och minska risken för översvämningar. Naturliga, meandrande vattendrag har ofta en stor variation av livsmiljöer avseende t ex bottensubstrat, vattendjup och strömhastigheter, vilket skapar förutsättningar för en stor biologisk mångfald. Med *återmeandring* menas att återge rätade vattendrag ett slingrande lopp. För att uppnå detta krävs att vattennivån höjs genom att åfåran grundas upp och eventuellt också smalnas av. I de flacka områden där meandring kan vara aktuell kan en vattenståndshöjning påverka avvattningen av mark uppströms. Återmeandringprojekt måste, i de allra flesta fall, tillståndsprövas i Mark och miljödomstolen för att kunna genomföras.

Uppbrytning av kulvertar är en åtgärd som görs för att återskapa öppna vattendrag som kan komma att utveckla biologiska och andra värden. Sådana förutsättningar finns t ex på sträckor med förhållandevis stora vattenflöden, som inte torkar ut på sommaren, och som har tillräckligt stort fall. På sträckor med tillräckligt fall kan strömsträckor med sten- och grusbotten utvecklas, vilket kan gynna bottenfauna och fisk. Uppbrytning av kulvertar kan även vara värdefullt i naturfattiga jordbruksområden med lite öppet vatten. Kulvertuppbyggnad kan kompletteras med trädplanteringar längs vattendraget.

Biotopvård i vattendrag

Med biotopvård i vattendrag menas förbättring av botten på sträckor av vattendragen med strömmande vatten. Behov av biotopvård kan ha uppkommit av att sten och grus har grävts upp från botten vid rensning av vattendraget, vilket orsakat skada på livsmiljöerna för vattenlevande organismer. Biotopvård kan också utföras på sträckor där man vill gynna viss typ av djur och/eller växter, t ex lek och uppväxtförhållanden

för fisk och livsmiljöer för musslor. Biotopvård innebär oftast bortgrävning av sediment som ansamlats samt utläggning av block, sten och grus på vattendragssträckor med strömmande vatten som har förutsättningar att utveckla mer varaktiga sten- och grusbottnar. Dessa sträckor kan bli lämpliga lek- och uppväxtmiljöer för t ex öring, och gynnar även många bottenfaunadjur. För att minska risken att dessa nya grusbottnar slammar igen kan sedimentfällor, i form av djuphålor, grävas ut i vattendraget på lämpliga platser

Vandringshinder

Eliminering av vandringshinder kan t ex ske genom anläggning av omlöp/faunapassager eller genom en successiv uppbyggnad av botten med sten och grus på en sträcka nedanför svärpasserade trösklar. På så vis kan fallet vid dämnet omvandlas till en strömsträcka med tillräckligt liten lutning för att möjliggöra passage för fisk och andra vattenlevande djur. I första hand ska dock alltid möjligheterna att riva ut ett vandringshinder undersökas då det även innebär att överdämda livsmiljöer kan återskapas.

Avfasning av dikeskanter

Avfasning av dikeskanter gör att vattendragens kanter blir flackare, får en mindre lutning, och att själva vattendraget får en större tvärsektion vilket gör att större vattenvolymer kan magasineras i själva åfåran innan denna svämmar över. Åtgärden görs i första hand för att minska erosion och därmed minskar transport av jordpartiklar och näringsämnen. Avfasning bör göras på sträckor där det förekommer erosion i branta dikeskanter.

Tvåstegsdike

Ett *tvåstegsdike* utgörs av en mittfåra för normal vattenföring som omges av terrasser på en högre nivå. Vid högre flöden stiger vattnet upp på terrasserna och vattenhastigheten sjunker därmed. Tanken är att tvåstegsdiket ska efterlikna ett naturligt vattendrag med mittfåra och svämplan. Tvåstegsdiket är en stabilare konstruktion än ett konventionellt dike eftersom den vegetationsbeklädda terrassen skyddar slänterna, ger lägre vattenhastighet och därmed mindre erosion och underhållsbehov. Transporterna av suspenderat material, kväve och fosfor är lägre i ett tvåstegsdike jämfört med i ett konventionellt dike på grund av den lägre vattenhastigheten och minskade erosionen. Då terrasserna skapar nya obrukade områden finns även potential för utvecklande av ekosystemtjänster samt ökad biologisk mångfald och spridningskorridorer för vilt. Eftersom tvåstegsdiket har en större vattenhållande förmåga än det konventionella diket bidrar det även till att dämpa höga flöden och minska risken för översvämningar.

Rekreationsåtgärder i anslutning till vattenmiljöer

Att öka möjligheterna till rekreation är en av målsättningarna med åtgärdsprogrammet. Åtgärdsarbetet med rekreation kring vatten innebär att med utgångspunkt från lokala förutsättningar och behov öka möjligheterna till rekreation i avrinningsområdet genom t ex anläggning av gångstråk.

Utvecklings- och förbättringsåtgärder i befintliga dammar och våtmarker

Då det har anlagts många dammar och våtmarker i området finns numera en åtgärdskategori som kallas utvecklings och förbättringsåtgärder. Det kan t ex handla om att öka kapaciteten att magasinera vatten i en våtmark eller att

förbättra livsmiljön för hotade arter. En begränsad magasinering potential är inbyggd i de flesta anlagda dammar och våtmarker men flödesutjämning var inte prioriterat under Höjeåprojektet varför det i vissa dammar och våtmarker genom mindre ombyggnader finns möjlighet att öka kapaciteten för att magasinera och fördröja vatten.

Exempel på andra utvecklings- och förbättringsåtgärder är:

- ombyggnad av utloppsanordningar och kulvertar för ökad magasineringkapacitet
- installation av tömningsanordningar
- anläggning av häckningsöar
- utplantering av undervattensvegetation
- bete av omgivande mark
- anläggning av fosforfilter
- reduktionsfiske

Reparation och underhåll av anlagda dammar och våtmarker

De dammar och våtmarker som anlagts inom ramen för arbetet med Höjeåprojektet och Höje å åtgärdsprogram är inte naturmiljöer i den bemärkelsen att de har helt fri utveckling. I många fall behöver dammar och våtmarker löpande skötsel samt någon gång reparation av tekniska lösningar såsom t ex brunnar, regleringar, inlopp och utlopp. Även underhåll i form av borttagande av sediment och vegetation som gör att dammen eller våtmarkens näringsrenande förmåga satts ur spel är nödvändigt. Normalt sett är löpande skötsel av en damm eller våtmark markägarens ansvar och i vissa fall får markägaren skötselstöd från Länsstyrelsen. I det avtal som tecknats mellan kommunerna och markägaren regleras ofta skötsel av dammen eller våtmarken. Större reparationer och underhållsinsatser såsom t ex reparationer av tekniska funktioner som brunnar, regleringar, inlopp och utlopp eller större rensningar av vegetation som är nödvändiga för funktionen i dammarna och våtmarkerna är oftast respektive kommuns ansvar men genomförs av vattenrådet inom ramen för åtgärdsprogrammet. Det är således en åtgärd i åtgärdsprogrammet att kontinuerligt besiktiga och underhålla anlagda dammar och våtmarker.

Andra åtgärdsstyper än de som listas ovan kan tillkomma under uppdragets gång.

Genomförande av åtgärdsarbetet

Åtgärdsarbetet ska, i så stor utsträckning som möjligt och om intresse för lokal samverkan finns, genomföras inom mindre geografiska åtgärdsområden. I den mån detta ej är möjligt kan dock åtgärdsarbetet bedrivas som enskilda projekt.

Det ankommer på konsulten att svara för det praktiska genomförandet av projekten inklusive alla ingående moment i genomförandet.

Konsulten skall ge styrelsen och berednings/dagvattengruppen förslag på konkreta åtgärder samt driva av styrelsen och berednings/dagvattengruppen utvalda objekt fram till deras färdigställande.

Inga åtgärder är förankrade hos markägarna i området, varför nödvändiga markägarförhandlingar inklusive tecknande av avtal ingår i uppdraget. Vidare ingår alla de arbetsmoment som krävs för att genomföra projektet, d v s planering/projektering, genomförande av entreprenad (utförandeentreprenad; upprättande av förfrågningsunderlag, annonsering, inhämtande av anbud m.m.), samråd, tillståndsansökan, ansökan om medel för miljöinvestering eller annan extern finansiering samt kontroll/besiktning. Även medverkan vid informationsinsatser gentemot intresseorganisationer/allmänheten, se A2.8, samt att ta fram en slutrapport för etappen ingår. Konsulten ska även årligen (senast den 31 januari) lämna in en årsrapport över arbete som genomförts föregående år, som kan användas av vattenrådet samt dess medlemmar i årsanalys/årsredovisning. Slutligen skall konsulten dokumentera respektive delprojekt och efter färdigställandet överlämna den samlade dokumentationen (datafiler) till beställaren.

I konsultuppdraget ingår även att bevaka alla möjligheter till extern finansiering av projektering, genomförande av åtgärder, uppföljning och information, samt att söka dessa medel i samarbete med beställaren.

Löpande projektredovisning sker till vattenrådets kansli samt till styrelse och beredningsgrupp. Styrelsen godkänner genomförande av respektive delprojekt. Till följd av osäkerheter i extern finansiering av åtgärder och en osäkerhet beträffande vilka vattenvårdsåtgärder det går att komma fram med har inga specifika mål (t ex antal hektar våtmarker eller antal kilometer vattendragsrestaurering) satts upp för uppdraget. Eftersom inga specifika mål har satts upp är det av helt nödvändigt med tät kontakt och avstämning av arbetet mellan vattenrådets kansli och konsultens projektledare så att arbetet fortskrider i enlighet med målen i åtgärdsprogrammet. Avstämning (muntligen eller per e-post) ska ske minst två gånger i månaden. Syftet med avstämning är att i tid kunna styra om arbetet, om det visar sig svårt att komma fram med en viss typ av åtgärd, till en annan typ av åtgärd så att arbetet sker på ett kostnadseffektivt sätt och i enlighet med målen i åtgärdsprogrammet.

Befintliga avtalsmallar för anläggning av dammar/våtmarker finns framtagna inom arbetet med Höjeåprojektet och Höje å åtgärdsprogram och ska användas som utgångspunkt vid avtalsskrivning med markägare. Revideringar av befintlig avtalsmall kan dock krävas, exempelvis då en ny form av åtgärd är aktuell. Sådana revideringar ingår i konsultens uppdrag och genomförs i förekommande fall i samråd med beställaren.

Om det visar sig vara svårt komma fram med en viss typ av åtgärd, förbehåller sig beställaren rätten att besluta om att projektets omfattning ska minskas eller att resurser ska omfördelas mellan åtgärdstyperna under projektets gång.

A2.5 Myndighetskontakter

Konsulten skall ombesörja nödvändiga kontakter med myndigheter inklusive anmälningar om vattenverksamhet, dispens från strandskydd artskydds-förordningen m m, samt ansökningar om extern finansiering, t ex LOVA, LONA och LBU-stöd.

A2.6 Kostnadsstyrning av objektet

Vattenrådet ansvarar för kostnadsstyrning av projektet i sin helhet. Konsulten ansvarar för kostnadsstyrning av de delprojekt man jobbar med och ska snarast meddela beställarens ombud om eventuella avvikelser mot redovisad budget. Konsulten skall även ansvara för att konsultens arbetstid används i enlighet med målen i åtgärdsprogrammet och konsulten ska omedelbart meddela beställarens ombud om eventuella avvikelser i arbetet.

A2.7 Möten i projektet

Konsulten skall löpande delta i möten med vattenrådets berednings/dagvattengrupp (ca 4-6 möten per år) samt redovisa pågående arbete för vattenrådets styrelse och årsstämma (totalt 5 ggr per år).

Konsulten ska även vara beredd att delta i nödvändiga möten med markägare, dikningsföretag och andra berörda inom ramen för genomförandet av uppdraget.

Därutöver ska konsulten löpande (minst två gånger i månaden) redovisa pågående arbete muntligen eller per e-post till vattenrådets kansli. Formerna för denna redovisning bestäms gemensamt av konsulten och vattenrådets kansli.

A2.8 Information

Konsulten skall vara beredd att medverka i eventuella informationsaktiviteter rörande projektet vilket kan handla om totalt 2-3 informationsmöten .

A2.9 Datorstöd

Projektering skall utföras med datorstöd (CAD eller motsvarande). System skall godkännas av beställaren. Konsult skall använda Office-programmen eller med Office kompatibla program.

A3 ORGANISATION

A3.1 Konsultens projektorganisation

Konsulten skall till beställaren lämna uppgifter om uppdragsansvarig och involverade handläggare. Konsulten får inte byta namngivna personer eller underkonsulter i projektet utan beställarens medgivande.

A3.2 Kvalitetssystem, miljöledningssystem

Konsulten skall vara beredd på att vid förfrågan från beställaren redovisa sitt miljölednings- och kvalitetssäkringssystem.

A4 GENOMFÖRANDE

A4.1 Planering av uppdraget

Konsulten skall upprätta en arbetsplan för projektet med hänvisning till A2.4. Konsulten tar fram ett förslag som sedan kommuniceras med vattenrådets kansli.

A5 TIDER

Uppdraget kommer att pågå till 2021-12-31. Om inte alla delprojekt är avslutade vid denna tidpunkt kan uppdraget förlängas till dess att delprojekten är avslutade. Denna förlängning ska dock rymmas inom ramen för de timmar som uppdraget består av.

A5.1 Tidplan

Konsulten skall upprätta en tidplan för projektets genomförande. Konsulten tar fram ett förslag som sedan kommuniceras med vattenrådets kansli.

A7 NYTTJANDERÄTT OCH ÄGANDERÄTT

A7.1 Nyttjanderätt

Beställaren har rätt att fritt använda resultat av uppdraget inklusive rätten att använda för uppdraget utvecklade datafiler samt fotografier som är tagna i anslutning till uppdraget.

Beställaren har fri rätt att göra ändringar i ritningar och andra handlingar som uppdraget resulterat i.

A7.2 Äganderätt

Beställaren skall ha äganderätt till originalhandlingarna.

A9 ERSÄTTNING

A9.1 Arvode

Ersättning utgår med rörligt arvode med takarvode.

A9.2 Ersättning för ändringar och tilläggsarbeten

A9.3 Särskild ersättning

Särskilda ersättningar enligt ABK 09 kap 6 § 5 utgår ej.

- A9.4 Ersättning för kostnadsändring**
Arvodesbeloppen i anbudet gäller för 2019. Ersättningen skall därefter årligen indexregleras enligt "Faktorprisindex för konsulttjänster - K84". Första regleringen sker i januari 2020.
- A10 BETALNING**
- A10.1 Betalningsplan**
Betalning sker månadsvis efter genomfört arbete.
- A10.2 Fakturering**
Fakturering skall ske månadsvis. Faktura skall märkas med projektbenämning och beställare. Faktura skall även redovisa totalt fakturerad ersättning (ackumulerad ersättning) och specificeras enligt beställarens anvisningar.
- Faktura ställs och skickas per vanlig post till:
Höje å vattenråd, Lunds kommun
TF998000
Box 5
221 00 Lund
- A11 TVIST, HÄVNING**
I händelse av att antagen anbudsgivare inte visar sig uppfylla angivna krav på sitt genomförande av uppdragen och/eller eventuella angivna brister ej åtgärdas på ett godtagbart sätt kan avtal sägas upp i förtid. Om bristerna är väsentliga, kan avtal sägas upp med omedelbar verkan. I händelse av sådan hävning skall beställaren erhålla skälig ersättning av antagen anbudsgivare för den olägenhet eller merkostnad detta kan orsaka.
- A12 KONSULTANSVARSFÖRSÄKRING**
Konsulten skall ha tecknat konsultansvarsförsäkring enligt ABK 09 kap 5 med skadeståndsskyldighet begränsad till 120 basbelopp.
- A13 TVIST**
Tvist med avseende på kommande avtal, eller ur avtalet härflytande rättsförhållanden, skall slutligt avgöras vid allmän domstol med tillämpning av svensk rätt.

Lund 2018-06-18

För
HÖJE Å VATTENRÅD

Jonas Johansson

Vattenrådets samordnare samt beställarens ombud och handläggare